

REPUBLIKA SLOVENIJA
STALNO PREDSTAVNIŠTVO PRI OECD
PARIZ

OECD Novičnik

2024

Novice Stalnega predstavništva RS
pri OECD v Parizu

Letnik III, številka 4

PARIZ, DECEMBER 2024

© 2024 Stalno predstavništvo Slovenije pri OECD

Vse pravice pridržane. Nobenega dela te knjige ni dovoljeno ponatisniti ali reproducirati ali uporabiti v kakršni koli obliki brez pisnega dovoljenja.

Za citiranje te publikacije:

(2024) OECD Novičnik

Uredila: Petra Bodlovič, asistentka veleposlanika

Stalno predstavništvo pri OECD Pariz

28, rue Bois-le-Vent

75016 Pariz

Francija

Tel: +33 1 44 96 50 69

E-pošta: slomission.paris@gov.si

Nagovor stalnega predstavnika / 2025 leto nepredvidljive geopolitike

Spoštovani bralci,
Dragi partnerji in deležniki,

Pred vami je 12. izdaja Novičnika OECD, ki je namenjena pregledu dogajanja v OECD v zadnjem trimesečju letošnjega leta. Tudi tokrat smo konec leta pripravili kratek pregled standardov, ki jih je OECD obravnaval, posodobil ali sprejel (našteli smo 17 standardov) v obdobju od maja 2023 do junija 2024. Navedli smo seveda tudi tiste, ki so trenutno v ospredju. V predhodnih novičnikih smo poročali o vseh pomembnejših forumih ali ministrskih srečanjih, ki so zaznamovala leto 2024. V pričujoči številki smo posebno pozornost namenili:

- OECD Globalnemu forumu o gradnji zaupanja in krepitvi demokracije,
- OECD Globalnemu forumu za produktivnost,
- OECD Globalni strateški skupini.

Pri tem smo v največji možni meri sodelovali s kolegi iz medresorske koordinacije OECD. V tej številki tudi zaključujemo s serijo pogovorov s Slovenci, ki so zaposleni v OECD. Vsem se zahvaljujemo za njihovo sodelovanje. Razmišljamo, da v sodelovanju z kolegi iz prestolnice v bodoče oblikujemo novo rubriko – poglobljen pregled dela odborov OECD. Začeli bomo s SURS, saj želimo bolje razumeti vlogo statistike in metodologije, kot temelj vsakega prizadevanja OECD skupnosti.

V letošnjem letu smo imeli tudi številne obiske na sedežu OECD. Samo v rezidenci veleposlanika smo organizirali 14 sprejemov in vsega skupaj gostili preko 170 posameznikov. Posebej smo zadovoljni, da je bil GS Cormann v treh letih svojega mandata v Sloveniji uradno na obisku letos že tretjič. Ne samo, da smo v letošnjem letu objavili pogovor v OECD novičniku z GS Cormannom, ampak tudi tremi njegovimi namestniki. Upamo, da bomo v naslednjem letu opravili pogovor še z četrtem namestnikom GS iz Japonske.

Seveda smo v OECD vidni skladno s prisotnostjo in nastopi naših predstavnikov. Letna statistika aktivnosti slovenskih predstavnikov v OECD kaže, da na letni ravni slovenski delegati sodelujejo na 1150 dogodkih (merilo je uradna prijava), od tega je okoli 700 prijav iz prestolnice in nekaj manj kot 500 prijav s strani MPA. 230 delovnih teles na leto organizira 1550 dogodkov, med tem ko nekje 90 delovnih teles v povprečnem letu sploh ne zaseda.

Leto 2025 bo za OECD verjetno leto "novega reda" na globalni ravni. Dejstvo je, da skupina držav globalnega juga v OZN postavlja OECD v nov kontekst. Dober primer je BEPS (Base Erosion and Profit Shifting) – na kratko bi lahko rekli bitka v hrib. Kaj bo prinesla nova administracija v ZDA na področju IFCMA (Inclusive Forum on Carbon Mitigation Approaches) in GPAI (Global Partnership on Artificial Intelligence)? Kako se bo EU odzvala na zahteve po spremembi pri klimatski in energetske transformaciji?

Varnostne razmere in izdatki za obrambne namene bodo prav tako velik izziv še posebej v luči ukrajinske in bližnje vzhodne krize. Evropska industrija in posledično družba se je znašla v krču. Mnogi so mnenja, da je model neomerkantilističnega trgovinskega presežka v Evropi dosegel svoje meje. Kako bodo napovedane carinske vojne oblikovale novi red v mednarodni trgovini? Kako naj OECD zastavi novo razvojno strategijo ob dejstvu, da nas globalni jug navkljub vsem naporom vidi v prvi vrsti kot "klub bogatih". Javna sredstva so omejena in bolj kot ne edina resna možnost ostaja mobilizacija privatnih virov. Države BRICS nastopajo vedno bolj tekmovalno do države OECD. Dober primer je Deklaracija iz Kazana. Časi, ki se nakazujejo z letom 2025 so nepredvidljivi... priča smo nastajanju novega geopolitičnega reda. V prihajajočem letu moramo oblikovati nove usmeritve delovanja RS v OECD za naslednje obdobje v spremenjenih globalnih okoliščinah in novih razmerjih moči.

Dovolite, da se na koncu leta zahvalim vsem tistim, ki so v letu 2024 aktivno prispevali k predstavljanju slovenskih stališč v OECD. Veseli smo vsakega obiska in smo hkrati hvaležni vsem tistim, ki prispevajo tudi na daljavo. V imenu ekipe MPA vam želim srečno in veselo 2025!

Mag. Peter Ješovnik, stalni predstavnik RS pri OECD

Kazalo

<i>Nagovor stalnega predstavnika / 2025 leto nepredvidljive geopolitike</i>	<i>3</i>
<i>1. Intervju z namestnico generalnega sekretarja OECD Fabrizio Lapecorella</i>	<i>6</i>
<i>2. Intervju z namestnico generalnega sekretarja OECD Mary Beth Goodman.....</i>	<i>11</i>
<i>3. Zasedanje Globalne strateške skupine</i>	<i>14</i>
<i>4. Pravni instrumenti OECD v preteklem letu</i>	<i>15</i>
<i>5. Letna konferenca OECD Globalnega foruma o produktivnosti 2024.....</i>	<i>17</i>
<i>6. OECD Globalni forum o gradnji zaupanja in krepitvi demokracije.....</i>	<i>19</i>
<i>7. OECD poročila o vplivu umetne inteligence na delovne trge, s poudarkom na zdravstveni sektor.....</i>	<i>21</i>
<i>8. OECD Gospodarski obeti, december 2024</i>	<i>22</i>
<i>9. Serija intervjujev s Slovenci, zaposlenimi pri OECD.....</i>	<i>24</i>
<i>10. OECD novice in dogodki.....</i>	<i>26</i>
<i>11. OECD iLibrary.....</i>	<i>26</i>

1. Intervju z namestnico generalnega sekretarja OECD Fabrizioo Lapecorella

Fabrizia Lapecorella je dolžnosti namestnice generalnega sekretarja OECD prevzela 3. aprila 2023. Njen portfelj vključuje davčno politiko in administracijo, statistiko in podatke, pa tudi usklajevanje vključujočega foruma o pristopih k zmanjševanju emisij. Pred tem je bila od junija 2008 generalna direktorica na italijanskem ministrstvu za gospodarstvo in finance. V letu 2022 je opravljala tudi funkcijo predsednice Odbora za fiskalne zadeve pri OECD. Od leta 2004 med drugim predava predmete s področja javnih financ na Univerzi v Bariju.

Vir: OECD

Kateri so glavni cilji projekta OECD o zmanjšanju davčne osnove in preusmerjanju dobička (to je: BEPS projekt 1.0) in kako so ti cilji povezani s projektom 2.0 BEPS (to je: rešitve 1. in 2. stebra), ki je v teku ?

Projekt OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting (BEPS, slo: zmanjševanje davčne osnove in preusmerjanje dobička), ki se običajno poimenuje BEPS 1.0, se je začel izvajati leta 2013 na zahtevo skupine G20, da bi obravnaval pereč globalni izziv, ko multinacionalna podjetja uporabljajo davčne strategije za preusmerjanje dobička v jurisdikcije z nizkimi davki ali brez njih ali za zmanjševanje davčnih osnov z mehanizmi s hibridnimi instrumenti ali z neskladno obravnavo dohodkov.

Tovrstne prakse vladam po vsem svetu povzročajo velike stroške, ki se ocenjujejo na 100 do 240 milijard USD letno, kar je približno 4-10 % svetovnih prihodkov od davka od dohodkov pravnih oseb. Glavni cilj BEPS 1.0 je bil posodobiti mednarodni davčni okvir z odpravo vrzeli in zagotovitvijo, da se dobički podjetij obdavčujejo v jurisdikcijah, kjer se izvajajo bistvene gospodarske dejavnosti in ustvarja vrednost.

V okviru pobude BEPS je bil razvit celovit sveženj [15 ukrepov](#) za preprečevanje izogibanja davkom, izboljšanje skladnosti mednarodnih davčnih pravil in povečanje davčne preglednosti. Ti ukrepi vladam nudijo orodja za zagotavljanje pravične obdavčitve, obravnavanje posebnih izzivov digitalnega gospodarstva in zagotavljanje večje gotovosti podjetjem z racionalizacijo zahtev glede skladnosti in zmanjšanjem števila sporov.

Države v razvoju so nesorazmerno bolj prizadete zaradi izogibanja davku od dohodkov pravnih oseb, saj so bolj odvisne od davka od dohodkov pravnih oseb. Leta 2016 je bil tako oblikovan BEPS Vključujoči okvir G20/OECD o zmanjševanju davčne osnove in preusmerjanju dobička (Vključujoči okvir), da bi državam v razvoju zagotovili glas pri prizadevanjih za izvajanje svežnja BEPS in razvoju novih standardov. V vključujoč okvir je zdaj vključenih 147 jurisdikcij, ki enakopravno sodelujejo, med njimi pa je kar 73 držav v razvoju.

Čeprav je bil v okviru BEPS 1.0 dosežen precejšen napredek, je postalo jasno, da digitalizacija gospodarstva predstavlja edinstvene izzive za davčno sodelovanje in globalne standarde. Podjetja bi lahko ustvarila znatne prihodke v državah brez fizične prisotnosti, ne da bi v teh tržnih jurisdikcijah plačevala davke na podlagi obstoječih pravil. To vprašanje je bilo delno prepoznano v ukrepu 1 BEPS, vendar je ostalo nerešeno.

Ta vrzel je v središču pozornosti akcije BEPS 2.0, s katero je bila uvedena rešitev z dvema stebroma. Na podlagi načel in dosežkov akcije BEPS 1.0 je cilj akcije BEPS 2.0 obravnavati davčne izzive vse bolj digitaliziranega in globaliziranega gospodarstva.

Kateri so bili po vašem mnenju ključni rezultati BEPS, ki so najbolj vplivali na globalno davčno krajino?

Projekt BEPS je bil v številnih pogledih preobrazben, nekaj rezultatov pa izstopa zaradi svojega oprijemljivega učinka in dolgoročnega vpliva na svetovni davčni prostor. Posebej bi rada omenila štiri minimalne standarde BEPS.

Eden najpomembnejših je bil ukrep 5, ki se osredotoča na boj proti škodljivim davčnim praksam. S tem se je resnično izboljšala preglednost davčnih odločb (tax rulings). Za lažjo predstavo o obsegu je treba navesti, da je bilo doslej med 130 jurisdikcijami izvedenih več kot 54 000 izmenjav informacij o davčnih odločbah, kar predstavlja velik premik v sodelovanju vlad pri preprečevanju nepoštenih praks. Poleg tega je bilo v medsebojnih pregledih, ki jih je izvedel Forum za škodljive davčne prakse, ocenjenih 326 preferenčnih davčnih režimov, od katerih je več kot 40 % zdaj odpravljenih ali v postopku odprave. To je jasen pokazatelj učinkovitosti projekta.

Posebno omembo si zasluži tudi ukrep 6. Ta ukrep določa ukrepe za preprečevanje zlorabe davčnih pogodb in tako imenovanih „treaty-shopping“ dogovorov. V okviru projekta BEPS je bil razvit večstranski instrument (BEPS MLI), ki naj bi olajšal hitro in usklajeno izvajanje ukrepov BEPS, povezanih s pogodbami, vključno z ukrepi iz ukrepa 6 BEPS, v svetovni mreži davčnih pogodb. Instrument BEPS MLI je bil široko sprejet in zdaj zajema več kot 1950 davčnih pogodb med 104 jurisdikcijami. Navdušujoče je, da se te številke še naprej povečujejo, saj vse več jurisdikcij podpisuje in ratificira BEPS MLI, kar kaže na močno globalno zavezanost krepitvi davčnih sporazumov in boju proti zlorabam sporazumov.

Tretji ključni rezultat je ukrep 13, s katerim je bila uvedena zahteva, da morajo vse velike multinacionalke pripraviti »Country-by-Country“ poročilo (CbCR) po posameznih državah z zbirnimi podatki o globalni razporeditvi dohodka, dobička, plačanih davkih in gospodarski dejavnosti po davčnih jurisdikcijah, v katerih poslujejo. To je spremenilo preglednost poročanja večnacionalnih podjetij o svojih dejavnostih vladam. Več kot 120 jurisdikcij je sprejelo zakonodajo, ki zahteva poročanje CbCR, kar zajema skoraj vse multinacionalke s konsolidiranimi prihodki skupine nad pragom 750 milijonov EUR. Stopnja globalnega sodelovanja je pri tem izjemna, saj je bilo vzpostavljenih več kot 4 100 dvostranskih odnosov za samodejno izmenjavo teh poročil. Danes približno 80 članic vključujočega okvira prejema poročila CbC o mednarodnih podjetjih s tujim vodstvom poleg poročil, ki so predložena v njihovi jurisdikciji. Takšna izmenjava podatkov daje davčnim upravam orodja za učinkovitejše obravnavanje preusmerjanja dobička. Ključni poudarek dela vključujočega okvira za krepitev zmogljivosti je podpora državam v razvoju pri izvajanju poročanja CbCR s tehnično pomočjo in delavnicami, tudi v sodelovanju z razvojnimi partnerji. Ta skupna prizadevanja so že prinesla obetavne rezultate: 28 držav v razvoju zdaj v celoti izpolnjuje minimalni standard iz ukrepa 13, medtem ko so bile leta 2021 le tri.

V okviru 14. ukrepa BEPS so jurisdikcije razvile tudi minimalni standard v zvezi s spori, povezanimi z davčnimi pogodbami, se zavezale k njegovemu hitremu izvajanju in se dogovorile, da bodo zagotovile njegovo učinkovito izvajanje z vzpostavitvijo zanesljivega mehanizma spremljanja, ki bo temeljil na medsebojnem sodelovanju.

Ti ključni rezultati projekta BEPS skupaj z najnovejšimi pobudami pomagajo stabilizirati mednarodno davčno zgradbo. O pozitivnem učinku projekta BEPS 1.0 pričajo davčne prakse multinacionalk, vključno z zmanjšanjem preusmerjanja dolga zaradi uvedbe pravil o omejevanju priznavanja obresti za davčne namene (ukrep 4 BEPS) in zmanjšanjem dobičkov, ki jih multinacionalke, za katere veljajo pravila o nadzorovanih tujih družbah (ukrep 5 BEPS) ali zahteve za poročanje CbCR (ukrep 13), izkazujejo v jurisdikcijah z nizkimi davki.

Kakšne so po vašem mnenju prednosti in izzivi izvajanja ukrepov iz projekta BEPS 1.0?

Kot sem že omenila, je projekt BEPS zagotovo prinesel precejšnje koristi, zlasti v smislu preglednosti in sodelovanja med državami. Glavni izziv zdaj predstavlja podpora državam v procesu izvajanja in zagotavljanje, da bo ta potekal učinkovito.

Pri tem ima ključno vlogo Vključujoč okvir, ki aktivno spremlja, kako se ukrepi BEPS izvajajo v praksi. Skupina G20 je o doseženem napredku redno obveščena z letnimi davčnimi poročili generalnega sekretarja OECD, od katerih je bilo [zadnje objavljeno 18. novembra](#).

Eno od ključnih področij je izvajanje štirih zgoraj navedenih minimalnih standardov BEPS, ki jih morajo izpolnjevati članice vključujočega okvira.

Vsak od teh standardov je predmet medsebojnega pregleda, v katerem se oceni izvajanje v posamezni jurisdikciji in podajo jasna priporočila za izboljšave. Ta postopek medsebojnega pregleda je bistvenega pomena, saj zagotavlja, da se standardi po vsem svetu uporabljajo dosledno in učinkovito. Medsebojni pregledi niso le oblika spremljanja, temveč tudi pomembno orodje za ugotavljanje področij, na katerih je potreben nadaljnji napredek, in priložnost, da OECD podpre članice vključujočega okvira pri izvajanju neizpoljenih elementov minimalnih standardov in odpravi morebitne pomisleke v zvezi z delovanjem pravil v praksi. Spodbudno je, da rezultati teh pregledov kažejo na močno izvajanje na svetovni ravni. Kljub temu ostaja stalni izziv ohraniti zagon in zagotoviti, da vsaka država, ki se pridruži vključujočemu okviru, ostane na pravi poti in v celoti izvede ukrepe, določene v projektu BEPS - in tu je OECD zavezan zagotavljanju krepitve zmogljivosti, zlasti v podporo jurisdikcijam z nizko zmogljivostjo.

Ključni del dela vključujočega okvira je podpora državam v razvoju, zato smo pripravili široko ponudbo dejavnosti za krepitev zmogljivosti, orodij in tehnične pomoči. To vključuje večstransko usposabljanje, regionalne dogodke za obveščanje, dvostransko pomoč ter celoten nabor učnih orodij in e-vsebin. Ta sveženj presega delo na področju BEPS in zajema področja, ki so ključna za države v razvoju, kot so boj proti davčnim in drugim finančnim kaznivim dejanjem, DDV in vprašanja davčne politike.

Kako sta 1. in 2. steber namenjena reševanju izzivov, ki jih prinaša digitalizacija gospodarstva?

Rešitev z dvema stebroma, dogovorjena oktobra 2021, predstavlja prelomni pristop k prilagajanju mednarodnega davčnega sistema izzivom 21. stoletja, zlasti digitalizaciji svetovnega gospodarstva. Prav tako zgodovinsko pa je tudi njeno tekoče izvajanje.

Namen prvega stebra je zagotoviti bolj uravnoteženo porazdelitev davčnih pravic glede na največja in najbolj dobičkonosna multinacionalna podjetja na svetu. Obravnava dejstvo, da mnoga od teh podjetij ustvarjajo velike dobičke na trgih, kjer morda niso fizično prisotna. Prvi steber to rešuje z dodelitvijo pravic do obdavčitve 25 % presežnih dobičkov teh podjetij tržnim jurisdikcijam, kar državam v bistvu omogoča, da te dobičke obdavčijo, tudi če podjetje v tej jurisdikciji ni fizično prisotno.

Drugi steber pa se osredotoča na reševanje davčne konkurence z določitvijo spodnje meje stopenj davka od dohodkov pravnih oseb. To se doseže z uvedbo globalnega minimalnega davka, ki je v skladu s pravili globalnega boja proti zmanjševanju davčne osnove (GloBE) določen na 15-odstotni efektivni davčni stopnji. Pri tem ni cilj popolnoma odpraviti davčno konkurenco, temveč jo omejiti na večstransko dogovorjen način. To zagotavlja, da države ne morejo drastično znižati davčnih stopenj, da bi privabile multinacionalna podjetja, in s tem zaščitijo svoje davčne osnove.

Izvajanje drugega stebra je bilo hitro. Do zdaj je 46 jurisdikcij že uvedlo ali sprejelo zakonodajo za izvajanje globalnega minimalnega davka, nadaljnjih 17 pa sprejema konkretne ukrepe za izvajanje. Pričakuje se, da bo do leta 2025 za skoraj 90 % velikih mednarodnih podjetij veljal globalni minimalni davek.

Drugi steber vključuje tudi pravilo "Subject to Tax" (STTR; slo.: pravilo obdavčenja), ki ščiti pravico držav v razvoju, da obdavčijo nekatera plačila (npr. obresti znotraj skupine, licenčnine in plačila za storitve), če niso obdavčena do najnižje nominalne stopnje 9 %. Pomen tega pravila je bil poudarjen septembra 2024, ko se je v Parizu zbralo 57 jurisdikcij, da bi izkazale podporo novi večstranski pogodbi za izvajanje STTR (STTR MLI). Ta sporazum krepi svetovni okvir za minimalni davek ter državam v razvoju zagotavlja jasnejše in učinkovitejše orodje za zagotavljanje pravičnega deleža davčnih prihodkov, kar je v globaliziranem gospodarstvu ključnega pomena.

Kakšne so potencialne koristi in izzivi globalne implementacije rešitev stebra 1 in stebra 2?

S temi reformami naj bi davčni sistem uskladili z realnostjo današnjega globaliziranega in digitaliziranega gospodarstva. Z obravnavo načina in kraja obdavčitve multinacionalnih podjetij je cilj dvostebrne rešitve pravičnejša prerezporeditev davčnih pravic in zagotovitev, da se dobički obdavčijo v jurisdikcijah, kjer se ustvarja vrednost.

Prvi steber bo na primer pomagal zagotoviti pravičnejšo porazdelitev pravic do obdavčitve s ponovnim razmislekom o okviru davka od dohodkov pravnih oseb, ki je v veljavi že več kot stoletje, vendar ni več primeren za sodobne poslovne modele. Prvi steber se z dodelitvijo davčnih pravic tržnim jurisdikcijam odziva na dejstvo, da lahko mnoga največja in najbolj dobičkonosna podjetja na svetu ustvarijo znatne prihodke v državah, v katerih niso fizično prisotna. Namen te prerazporeditve je spodbujati večjo pravičnost v svetovnem davčnem sistemu in preprečiti širjenje enostranskih davkov na digitalne storitve.

Globalni minimalni davek naj bi imel daljnosežen učinek, saj naj bi do leta 2024 zajel približno 60 % multinacionalnih podjetij, ki spadajo v področje uporabe pravil GloBE. Ta odstotek naj bi se do leta 2025 povečal na skoraj 90 %, kar kaže na vse večje globalno sprejetje in učinkovitost tega okvira. Globalni minimalni davek naj bi za približno 80 % zmanjšal znesek dobička, ki je obdavčen po nizkih stopnjah (tj. pod 15 %), s čimer bi se z ocenjenih 36 % zmanjšal na približno 7 % vseh svetovnih dobičkov. [OECD ocenjuje](#), da bi lahko globalni minimalni davek z zmanjšanim preusmerjanjem dobička in uporabo povrhnjih davkov prinesel od 155 do 192 milijard USD letno, kar predstavlja približno 6,5 do 8,1 % svetovnih prihodkov od davka od dohodkov pravnih oseb.

Vendar pa izzivov pri izvajanju teh rešitev na svetovni ravni ni mogoče podcenjevati. V zvezi z 2. stebrom se zdaj, ko se pravila GloBE za minimalni davek izvajajo po vsem svetu, v vključujočem okviru osredotočamo na zagotavljanje doslednosti in gotovosti, obenem pa aktivno sodelujemo z državami in zainteresiranimi stranmi, da bi odpravili pomisleke glede stroškov usklajevanja.

Glede prvega stebra je besedilo MLC danes stabilno in je zagotovilo skoraj popolno soglasje vseh članov vključujočega okvira. Na tej stopnji so vprašanja predvsem politične in ne tehnične narave, pogajanja pa še potekajo. Vključujoči okvir kljub temu še naprej pripravlja okvir za znesek B, ki presega izbirni pristop in je povezan z zneskom A, s široko podporo članic in z namenom, da se rešijo odprta vprašanja, da bi se sprostilo sprejetje MLC, večstranske konvencije za izvajanje zneska A, kot je navedeno v [Izjavi sopredsedujočih z dne 30. maja 2024](#).

Kako bi lahko rešitve 1. in 2. stebra vplivale na države v razvoju in njihovo sposobnost pobiranja davčnih prihodkov v primerjavi s tekočim delom na ravni ZN?

Dogovor o dvostebri rešitvi, dosežen s soglasjem v okviru vključujočega okvira, ki vključuje več kot 140 jurisdikcij, med katerimi je veliko držav v razvoju, je pomenil ključni korak k reševanju davčnih izzivov, s katerimi se te države soočajo v digitaliziranem gospodarstvu.

Države v razvoju so dejavno sodelovale v teh razpravah in pomembno prispevale k prizadevanjem za boj proti izogibanju davkom s strani večnacionalnih podjetij ter za razvoj novih standardov, ki so odziv na spreminjajoče se svetovno davčno okolje, na primer pri preprečevanju škodljivih davčnih praks in poenostavitvi uporabe pravil o transfernih cenah.

Kot sem že omenila, zmanjševanje davčne osnove in preusmerjanje dobička zaradi multinacionalk, ki izkoriščajo vrzeli in neskladja med davčnimi sistemi različnih držav, nesorazmerno prizadene države v razvoju, saj so te bolj odvisne od davka od dohodkov pravnih oseb. Globalni minimalni davek bo okrepil pobiranje davčnih prihodkov v državah z nizkimi in srednjimi dohodki, če se bodo suvereno odločile za pobiranje takšnih davkov. Ocenjuje se, da bo globalni minimalni davek povečal prihodke od davka od dohodkov pravnih oseb za 3,6 % do 7,8 % v gospodarstvih v razvoju, s čimer bodo zbrana prepotrebna sredstva za financiranje nacionalnih prednostnih nalog in ciljev trajnostnega razvoja.

Naj zaključim z ugotovitvijo, da je OECD v zadnjih 15 letih v sodelovanju z globalnimi in regionalnimi partnerji prehodil dolgo pot pri krepitvi vključenosti in podpiranju razvoja z delom na davčnem področju, kot je poudarjeno v našem [majskem retrospektivnem poročilu](#) in prikazano z znatnim povečanjem števila držav v razvoju, članic vključujočega okvira, podpisnic različnih instrumentov OECD in plačnic našega zbiranja podatkov. Na podlagi splošno razširjenih koristi, doseženih pri odpravi bančne tajnosti, zmanjšanju davčnih utaj in izogibanja davkom ter boju proti nezakonitim finančnim tokovom, smo zavezani nadaljnjemu sodelovanju z globalnimi partnerji - tudi v okviru Organizacije združenih narodov, da bi še bolj okrepili vključenost ter še naprej zagotavljali boljši in pravičnejši mednarodni davčni sistem.

Pripravila:

mag. Tina Humar, generalna direktorica, Direktorat za sistem davčnih, carinskih in drugih javnih prihodkov, Ministrstvo za finance

2. Intervju z namestnico generalnega sekretarja OECD Mary Beth Goodman

Mary Beth Goodman je Je prevzela naloge namestnice generalnega sekretarja aprila 2024, med njene pristojnosti sodijo OECD vsebine za okolje, javno upravljanje in razvoj (vključno s trajnostnim razvojem, podnebnim financiranjem in bojem proti korupciji).

Med letoma 2021 in 2023 je bila ameriška koordinatorka za globalni odziv na COVID in zdravstveno varnost, pred tem posebna pomočnica predsednika Obame in višja direktorica za razvoj in demokracijo v Svetu za nacionalno varnost ZDA.

Ima obsežna strokovna znanja in vodstvene izkušnje na področjih gospodarskega razvoja, trgovine, boja proti korupciji in demokratičnega upravljanja po svetu. Med drugim se je aktivno udeleževala tudi v okviru civilne družbe. Med izkušnjami na področju zunanjih zadev omenjamo funkcije v Pakistanu, Maliju in Washingtonu.

Vir: OECD

Kot namestnica generalnega sekretarja OECD imate široko paleto odgovornosti na področjih od okolja do javnega upravljanja in razvoja, vključno s trajnostnim razvojem, podnebnim financiranjem in bojem proti korupciji. Vse te teme so ključne za pospešitev globalnega napredka za doseganje trajnostnega razvoja in uresničevanje ciljev trajnostnega razvoja. Kaj so po vašem mnenju kratkoročne in srednjeročne prednostne naloge OECD na področjih vaših pristojnosti?

Menim, da je delo OECD danes prav tako izredno pomembno kot je bilo pred več kot 60. leti, ko je bila organizacija ustanovljena, če ne še bolj. V današnjem okolju so naše države bolj medsebojno povezane kot kdaj koli prej in kot smo videli v primeru pandemije COVID-19, lahko to, kar se zgodi v eni državi ali eni regiji, hitro vpliva na vse nas. Podobno tudi prizadevanja za zagotavljanje trajnostnega razvoja ali boj proti podnebnim spremembam niso nekaj, kar se izvaja samo v eni državi ali kar bi katera koli država lahko izvedla enostransko.

Vlogo OECD vidim kot pomembno za pomoč pri graditvi soglasja o ključnih vprašanjih in oblikovanju razprav o današnjih izzivih, saj nudi vrhunski nabor podatkov in na dokazih temelječih analiz. OECD lahko na podlagi svoje nepristranskosti kot organizacija spodbuja dialog in izmenjavo najboljših praks. Glede na to, da nismo niti posojilodajalec niti izvajalec in lahko tako dajemo neposredne prispevke o najboljših politikah in rezultatih za neko državo ali glede določenega vprašanja. To mora ostati naša kratko, srednje in dolgoročno prednostna naloga.

Pravkar se je zaključila konferenca COP29, z osrednjim poudarkom na podnebnih finančah (omeniti moramo, da je OECD proces podprl z udeležbo na visoki ravni, tehnično pomočjo, organiziral je na primer tudi dogodek o usklajevanju financ s podnebnimi cilji, v okviru Virtualnega paviljona). Bi nam lahko predstavili vaše poglede o vlogi, ki bi jo OECD lahko (še naprej) imel v kontekstu podnebnega financiranja?

OECD se osredotoča na zbiranje in analizo podatkov kot izhodišče za vlogo, ki bi jo lahko in bi jo moral še naprej igrati v kontekstu podnebnega financiranja. Predstavljam nekaj primerov dela, ki ga opravljamo in bi ga lahko še naprej opravljali.

Prvič, OECD spremlja napredek pri izpolnjevanju finančnih zavez Pariškega sporazuma in Agende 2030. To vključuje OECD spremljanje napredka pri doseganju cilja 100 milijard USD za podnebne finance iz Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja. Podnebno financiranje je v letu 2022 doseglo 115,9 milijarde USD, s čimer je bil prvič presežen cilj 100 milijard USD. Tudi zasebno podnebno financiranje, mobilizirano z uradnimi razvojnimi finančnimi intervencijami, se je po več letih razmeroma nižje rasti povečalo s 14,4 milijard USD v letu 2021 na 24,9 milijard USD v letu 2022. Vendar je za reševanje izzivov prilagajanja podnebnim spremembam in njihovega blaženja vsekakor potrebno več. Sedaj je na 29. konferenci pogodbenic (COP 29) v Bakuju zastavljen novi cilj v višini 300 milijard USD, za kar bo zagotovo potrebnih več naložb iz zasebnega sektorja, da bi pripomogle k doseganju tega cilja in OECD bo nadaljeval s spremljanjem in podporo tem prizadevanjem.

Poleg tega je OECD skupaj z Mednarodno agencijo za energijo (IEA) gostil strokovno skupino za podnebne spremembe. Skupina je podpirala pogajanja o novem skupnem količinsko opredeljenem cilju (NCQG) glede podnebnega financiranja za obdobje po letu 2025, ki so se zaključila na konferenci COP29. To je vključevalo sklicevanje podnebnih pogajalcev in strokovnjakov ter zagotavljanje zanesljivih tehničnih analiz o potencialnih možnostih, kako bi lahko bil NCQG strukturiran, da bi se povečalo vlogo multilateralnih finančnih institucij in izboljšalo dostop do zasebnega financiranja za države v razvoju.

Poleg tega OECD prek programa za financiranje čiste energije in mobilizacijo naložb (CEFIM) sodeluje z osmimi nastajajočimi trgi - s ciljem podpore razvoju in politikam ter instrumentom, ki naj pripomorejo k povečevanju projektov čiste energije, zanimivih za banke ("*bankable*") - in to s podporo pri izvajanju, dialogu z vlagatelji in izmenjavo najboljših praks.

To je le nekaj konkretnih primerov v okviru dela, ki ga OECD opravlja na področju podnebnega financiranja.

Glede na aktualne pereče gospodarske in razvojne izzive je jasno, da ciljev na področju trajnostnega razvoja, podnebja in biotske raznovrstnosti ni mogoče doseči le z javnimi sredstvi; za zapolnitev vrzeli v financiranju bo nujno potrebno mobilizirati druge vire, vključno z zasebnim kapitalom. Kakšen bi lahko bil najpomembnejši prispevek OECD pri teh prizadevanjih?

Glede na vse konkurenčne zahteve do uradne razvojne pomoči, s katerimi se zdaj soočajo donatorji - od številnih humanitarnih kriz do beguncev ob ruski agresivni vojni v Ukrajini do izzivov na področju prehranske varnosti do številnih drugih globalnih izzivov - tradicionalni donatorji preprosto ne zmorejo financirati vseh aktualnih globalnih razvojnih potreb.

Zasebni sektor in filantropija bi morali postati del finančnih rešitev za reševanje globalnih izzivov, s katerimi se sooča naš svet. Nekateri so se že vključili oz. okrepi delovanje, vendar jih bo moralo to storiti še veliko več. Analiza OECD na primer kaže, da bo moralo biti več kot 80 % financiranja za blažitev podnebnih sprememb na nastajajočih trgih in v državah v razvoju zagotovljenih s strani zasebnega sektorja do leta 2030.

To ni nemogoča naloga, saj trenutno veliko zasebnih financ ni aktivnih, vendar bodo morale države zagotoviti ugodno regulativno okolje in naložbene okvire za to, da bosta zasebnemu financiranju omogočila izvedbo takšnih naložb, kot so potrebne za reševanje podnebnih sprememb in izgube biotske raznovrstnosti. Vemo pa, da ne moreš slediti tistemu, česar ne moreš izmeriti, zato se OECD osredotoča na zagotavljanje čim več pomoči in preglednosti podatkov, kot je le mogoče, da bi državam omogočili uporabo podatkov za reševanje teh globalnih izzivov.

Čeprav se OECD tradicionalno povezuje z uradno razvojno pomočjo (URP), od letos gostimo tudi Mednarodni forum o skupni uradni podpori za trajnostni razvoj. Forum zagotavlja popolnejšo sliko financiranja trajnostnega razvoja, vključno s tokovi zasebnega sektorja, mobiliziranimi z uradnimi sredstvi. Podatki iz sto dvajsetih držav in institucij, ki zagotavljajo uradna sredstva za države v razvoju, kažejo, da je bilo med letoma 2019 in 2022 za trajnostni razvoj mobiliziranih več kot 210 milijard USD zasebnih financ. Forum pomaga opredeliti priložnosti za nadaljnje usklajevanje in prednostna področja, na katerih je potrebno nadaljnje financiranje.

To temelji na uveljavljenem strokovnem znanju OECD na področju sledenja in krepitev uradne razvojne pomoči. Odbor OECD za razvojno pomoč si je prizadeval za posodobitev uradne razvojne pomoči, da bi se zadostilo razvijajočim se potrebam in razmeram na področju financiranja razvoja. Lanskoletni dogovor o instrumentih zasebnega sektorja je zastavil novi mednarodni standard za preglednost in odgovornost za razvojno financiranje ter izboljšal spodbude za uporabo ugodnega financiranja za mobilizacijo zasebnega kapitala.

Eden izmed primerov, kako si OECD prizadeva za mobilizacijo zasebnega kapitala, je mešano financiranje, potencialno močno orodje za povečanje zasebnega financiranja in okrepitev učinka javnih naložb. Pred nekaj tedni je OECD podpisal memorandum o soglasju, da bo postal partner na področju znanja za G20 Bali globalno zavezništvo za mešano financiranje. S tem dogovorom bomo podpirali delo zavezništva s svojimi podatki, analizami, najboljšimi praksami na področju politik, krepitev zmogljivosti in tehnično pomočjo pri odpravljanju ozkih grl pri financiranju, odpravljanju dejanskih ali zaznanih tveganj s strani vlagateljev ter uporabi inovativnih finančnih instrumentov, kot so zelene, socialne in obveznice, vezane na trajnostni razvoj.

OECD prispeva tudi s podpiranjem razvoja projektnih linij s standardiziranimi podatki o projektih v podporo nosilec odločanja o naložbah in politikah. To je na primer glavni cilj Afriške virtualne platforme za naložbe, ki jo razvijamo skupaj z Afriško unijo in se veselimo njene predstavitve na vrhu Afriške unije februarja 2025.

Smo v odločilnem letu za razvoj - kako bi lahko najbolje izkoristili prednosti OECD v podporo mednarodnim procesom na področju razvoja, kot je 4. mednarodna konferenca o financiranju razvoja?

Konferenca o financiranju razvoja konec junija 2025 v Seville v Španiji je izjemno pomembna; je mednarodna konferenca, ki se zgodi le enkrat v desetih letih, zato jo moramo dobro izkoristiti za oblikovanje prihodnjih prizadevanj za zagotovitev zadostnih sredstev za uresničevanje ciljev trajnostnega razvoja. OECD neposredno sodeluje z Združenimi narodi in državami v podporo temu procesu. Zagotavljamo podatke, pripravili smo tudi preglednice za vsako od sedmih področij ukrepanja iz akcijskega načrta iz Adis Abebe. Ti dokumenti "dejstev in statistik" so javno dostopni (glej: <https://financing.desa.un.org/ffd4/elementspaperinputs>) in so namenjeni uporabi s strani naših članic in partnerskih držav kot ključni viri informacij v kontekstu pogajanj v procesu, ki ga vodijo Združeni narodi.

Ne nazadnje: OECD je začel pripravljati prenovljeno in celovito razvojno strategijo OECD ter se začel posvetovati s partnerskimi državami, mednarodnimi organizacijami, civilno družbo, zasebnim sektorjem in drugimi deležniki, za pridobitev dodatnih informacij. Slovenija podpira ta vključujoči pristop, saj smo prepričani, da je potrebno pri oblikovanju strategije slišati in upoštevati tudi skrbi in interese naših partnerjev. Brez prejudiciranja odločitve Sveta, kakšna so vaša pričakovanja glede strategije?

Hvaležna sem za podporo Slovenije novi globalni razvojni strategije OECD, za katero upamo, da bo usklajena do začetka junija. Ta prizadevanja bodo oblikovala delo OECD v prihodnjih letih v celotni organizaciji, tako z gospodarstvi v razvoju in gospodarstvi v vzponu, kot tudi z našimi OECD državami članicami. Ključnega pomena je, da se opravi posvetovanja s široko paleto držav in mednarodnih organizacij, kot tudi s civilno družbo in poslovnimi partnerji, ki bodo sodelovali z OECD v prihodnjih letih, da bi zagotovili, da bomo imeli najboljše možne prispevke.

Resnično verjamem, da se lahko vsi veliko naučimo drug od drugega in da bi morali bolj prisluhniti, kateri podpora želijo države dati prednost, raje kot da govorimo le o tem, kaj lahko ponudimo. Na splošno menim, da imam glede nove razvojne strategije dve splošni pričakovanji, eno notranje in drugo bolj zunanje.

Pričakujem, da bo strategija zagotovila okvir za usklajevanje vseh dejavnosti OECD za spodbujanje trajnostnega razvoja, s celovito in skladno razlago. Menim, da vse, kar počne OECD, prispeva k trajnostnemu razvoju, tudi če tega dela tradicionalno ne pojmuje kot "razvoj". Vsaka država se na primer spopada s tehnološkim prehodom in prihodnostjo umetne inteligence, zato o umetni inteligenci ne moremo več razmišljati kot o nečem, s čimer se soočajo le "bogate države". Danes se vsi spopadamo z istimi izzivi in zato se morajo vsi organi, odbori in osebje OECD zavedati resnično globalnega vpliva svojega dela.

Iz bolj zunanega vidika je moje glavno pričakovanje, da bo strategija ponovno potrdila vlogo in dodano vrednost OECD pri globalnih razvojnih prizadevanjih. Verjamem, da ima OECD edinstveno primerjalno prednost in ključno vlogo, ki jo mora odigrati. Pri tem je ključno široko in vključujoče posvetovanje, saj nam omogoča, da upoštevamo tudi stališča, ki presegajo naše članstvo, da bolje razumemo, kje naši partnerji vidijo našo največjo dodano vrednost, in da se naučimo, kako lahko najbolje podpremo njihove razvojne ambicije.

Pripravila:

Jana Erzetič, pooblaščenica ministrice

3. Zasedanje Globalne strateške skupine

V konferenčnem centru OECD je 15. in 16. oktobra 2024 potekalo zasedanje Globalne strateške skupine (GSG). Uvodni govorec je bil Generalni sekretar Mathias Cormann, so-predsedujoča zasedanju sta bila Kyriakos Pierrakakis, grški minister za izobraževanje, religijo in šport ter Francois-Philippe Champagne, kanadski minister za inovacije, znanost in industrijo.

GSG je bila ustanovljena leta 2012 z namenom, da se enkrat letno sestanejo visoki uradniki ter opravijo strateško razpravo o najbolj pomembnih svetovnih izzivih in trendih. Letošnje leto je bila razprava osredotočena na prihodnost svetovnega upravljanja umetne inteligence v okviru OECD.

Razvoj umetne inteligence (UI) bo močno vplival na razvoj družbe in gospodarstev v prihodnje. OECD je v dokumentu za razpravo na GSG z naslovom "Futures of Global AI Governance" zapisal, da uporaba umetne inteligence sovпада z velikimi geostrateškimi spremembami in rivalstvi v svetu, ki vplivajo na zmanjšano zaupanje in sodelovanje tudi na področju razvoja umetne inteligence.

Na področju umetne inteligence nastaja globalni ekosistem upravljanja, ki ga sestavljajo lokalni, regionalni, nacionalni in mednarodni akterji. OECD Artificial Intelligence Policy Observatory je poročal o več kot 1 000 nacionalnih, pod nacionalnih in lokalnih pobudah za politike umetne inteligence v 69 državah. Pojavljajo se različne raziskave in standardi na področju razvoja, izvajanja in globalnega upravljanja umetne inteligence kar predstavlja precejšen izziv za vlade, podjetja in tudi uporabnike.

Številne mednarodne organizacije pripravljajo raziskave, standarde in okvire za usmerjanje razvoja, izvajanja in nadzora globalnega upravljanja umetne inteligence, ki imajo pogosto skupna temeljna načela, vendar zaradi različnih področij uporabe in usmeritev niso vedno dovolj široka niti skladna. To povzroča zapletenost za nacionalne vlade, proizvajalce in uporabnike orodij umetne inteligence. Brez usklajenih politik bi lahko razlike, podvajanja ali razdrobljenost med nacionalnimi in mednarodnimi pristopi k upravljanju umetne inteligence ter med pristopi na nevladni, regionalni in lokalni ravni znotraj držav ovirali mednarodno interoperabilnost, povečali ali zaostri tveganja za človekove pravice in demokratične norme, predstavljali ovire za trgovino in naložbe ter zmanjšali širjenje koristi zaupanja vrednih aplikacij s področja umetne inteligence.

Evropa je zgodaj ukrepala na področju mednarodne ureditve umetne inteligence. Akt EU o umetni inteligenci, ki ga je Evropski parlament po priporočilu Evropske komisije sprejel marca 2024, je bil prvi nadnacionalni predpis o umetni inteligenci.

Razpravljavci so bili enotni, da morajo prav zaradi velikega globalnega učinka umetne inteligence odločitve o globalnem upravljanju umetne inteligence skupaj sprejemati razvita in rastoča gospodarstva ter gospodarstva v razvoju.

Globalna strateška skupina je opravila razpravo o štirih možnih scenarijih prihodnjega razvoja umetne inteligence. V okviru scenarijev je razprava potekala o inovacijah na področju umetne inteligence za trajnostni razvoj, produktivnosti in spremembah na področju zaposlovanja ter o spodbujanju konkurenčnih trgov in upravljanju z globalnimi močmi.

Pripravila:

Petra Česen Čatar, namestnica stalnega predstavnika

4. Pravni instrumenti OECD v preteklem letu

V okviru OECD se izraz „standard“ uporablja za vse pravne instrumente OECD in druge sklope načel ali smernic, ki so se razvili znotraj OECD. Standard OECD je v bistvu kolektivni dogovor med članicami o tem, kaj morajo, bi morale ali nameravajo storiti. Veliko OECD standardov je del OECD pravnih instrumentov, nekateri standardi pa niso del le-teh.

Trenutno je v veljavi skoraj 270 pravnih instrumentov OECD. Namen standardov OECD je zagotavljanje konkurenčnih pogojev med mednarodnimi akterji, olajšati čezmejno poslovanje ter izboljšati dobrobit državljanov.

Posodobljeni pravni instrumenti so vsako leto predstavljeni na Ministrskem zasedanju OECD, ki običajno poteka v mesecu maju ali juniju. Direktorat za pravne zadeve OECD je pripravil zadnji pregled standardov junija 2024. Ta pregled zaobsega obdobje od maja 2023 do junija 2024.

V enoletnem obdobju je bilo sprejetih ali posodobljenih 17 pravnih instrumentov OECD in sicer so ti standardi naslednji:

1. Priporočila o umetni inteligenci (posodobljen)
2. Deklaracija o transformativni znanosti, tehnologiji in inovacijske politike za trajnostno in vključujočo prihodnost (nov)
3. Deklaracija o mednarodnih investicijah in multinacionalkah (posodobljen)
4. Priporočilo o skupnih pristopih za uradno podprte izvozne kredite ter za okoljske in socialne skrbnostne dolžnosti (posodobitev)
5. Ureditev o uradno podprtih izvoznih kreditih ter Izvozni krediti za civilno letalstvo in Izvozni krediti za ladje (posodobitev)
6. Priporočila o korporativnem upravljanju podjetij v državni lasti (posodobljen)
7. Odločitev o revidiranju OECD shem za potrjevanje semenskih sort v mednarodni trgovini in Odločitev o vzpostavitvi OECD sheme za potrjevanje gozdni reprodukcijski material v mednarodni trgovini (posodobljen)
8. Deklaracija o izboljšanju podjetniških politik za boljšo odpornost in uspešno zeleno in digitalno tranzicijo (nov)
9. Priporočilo o vzpostavitvi finančne odpornosti na naravne nesreče (posodobljen)
10. Deklaracija o vzpostavitvi boljših politik za odpornejši zdravstveni sistem (nov)
11. Priporočilo o celovitem preprečevanju in nadzoru onesnaževanja (posodobljen)
12. Deklaracija o doseganju strateških ciljev globalnega okvira za kemikalije (nov)
13. Multilateralna konvencija za lažje izvajanje drugega stebra podvrženega obdavčitvi (nov)
14. Komentar k členoma 25 in 26 Davčne konvencije o prihodkih in kapitalu (posodobljen)
15. Smernice za transferne cene (posodobljen)
16. Priporočilo o transparentnosti in integriteti pri lobiranju in vplivanju (posodobljen)
17. Priporočilo o dostopu do pravnega varstva in osredotočenosti na ljudi v pravosodnih sistemih (nov)

Od junija 2024 so bili sprejeti še pravni instrumenti s področja zaščite potrošnikov v digitalnem okolju, s področja na človeka osredotočenih javnih storitev, priporočil o varni uporabi DNK organizmov v industriji, kmetijstvu in okolju ter izvoznih kreditih v civilnem letalstvu. Trenutno Odbori OECD pripravljajo posodobitve ali nove standarde na področju investicij, trajnostnega prometa in turizma.

Vse informacije o OECD pravnih instrumentih so zbrane na naslednji spletni strani: <https://legalinstruments.oecd.org/en/about>

Na koncu bi radi poudarili, da je v tem prispevku narejen le pregled sprejetih pravnih instrumentov v enoletnem obdobju, seveda pa OECD odbori in druga telesa poleg priprave standardov oblikujejo boljše politike tudi z zaupanja vrednimi statističnimi podatki in analizami, platformami za dialog in nudijo podporo reformnim politikam držav.

Pripravila:

Petra Česen Čatar, namestnica stalnega predstavnika

5. Letna konferenca OECD Globalnega foruma o produktivnosti 2024

Francosko Ministrstvo za gospodarstvo, finance in industrijo in OECD sta 15. in 16. oktobra 2024 gostila letno konferenco OECD – Globalnega foruma o produktivnosti (v nadaljevanju: GFP). Osrednja tema letošnje konference je bila vloga človeškega kapitala v spodbujanju gospodarske rasti in produktivnosti. Glede na pereče izzive povezane z zelenim prehodom, demografskimi spremembami in novimi tehnologijami so namreč razvoj primernih veščin, ustrezna izobrazba in prilagodljivost delovne sile pomembnejši kot kadarkoli prej.

Na konferenci je vrsto vrhunskih akademikov ter oblikovalcev politik predstavilo različne razloge za upadajočo rast produktivnosti v razvitih gospodarstvih ter priporočila za ekonomske politike, ki bi ta trend lahko obrnila. Do čim ko se je ekonomska literatura v preteklosti bolj osredotočala na opazovanje gibanja produktivnosti na agregatni ravni, je v zadnjih letih večji poudarek na opazovanju produktivnosti na ravni podjetij. V tej luči so bile tudi na konferenci predstavljene študije, ki so preučevale vplive na dinamiko produktivnosti v podjetjih.

Uvodoma je profesor Jonathan Haskel izpostavil, da na rast agregatne produktivnosti dela po eni strani vpliva porazdelitev delovne sile med (različno produktivnimi) panogami v gospodarstvu, in po drugi porazdelitev delovne sile med (različno produktivnimi) podjetji znotraj panoge. Manj razvit tehnološki sektor sicer dobro pojasnjuje zaostanek produktivnosti dela v Evropi v primerjavi z ZDA, vendar obstajajo tudi pomembne razlike v rasti produktivnosti podjetji. Podatki nakazujejo, da podjetja z višjo stopnjo investicij v neopredmeten kapital beležijo višjo rast produktivnosti ter da na investicije v neopredmetena sredstva blagodejno vpliva višja stopnja fleksibilnosti trga dela, višji javni izdatki za raziskave in razvoj ter boljša izobrazbena struktura prebivalstva. Po mnenju profesorja Haskel-ja bodo tako v prihodnosti ključne nove politike in institucije, ki bodo spodbujale investicije v nematerialno zalogo kapitala podjetij, ki poleg izdatkov za raziskave in razvoj vključuje na primer programsko opremo, podatkovne baze, vrednost blagovne znamke in poslovne procese. Glede na to, da je monetarna vrednost neopredmetenih sredstev težko določljiva, bo v prihodnosti potrebno opazovati produktivnost z alternativnimi kazalniki.

Na prvi seji konference se je razpravljalo o vlogi človeškega kapitala. Glavna ekonomistka francoske zakladnice Dorothee Rouzet je upočasnjeno rast produktivnosti v Evropi pripisala neučinkovitim šolskim sistemom, ki se med drugim odražajo v padcu rezultatov PISA raziskav. Glavni ekonomist OECD Álvaro Pereira pa je izpostavil negativen učinek starajoče družbe, tako z vidika zmanjševanja kot staranja delovne sile. Profesorica Catherine de Fontenay z avstralskega odbora za konkurenčnost pa je upadanje produktivnosti v zadnjih dvajsetih letih pripisala upočasnjeni poslovni dinamiki, ki se odraža v nižji stopnji vstopa/izstopa podjetij, upadu investicijske aktivnosti podjetij, povečani tržni koncentraciji in nizki mobilnosti delovne sile. Ključno je zato torej sprejetje reform, ki bodo izboljšale (predvsem digitalne) veščine delavcev, znižale regulativno breme in s tem okrepile konkurenčnost

podjetij. Pomemben je razvoj kvalitetnega kadra z inovacijskimi znanji, k čemer bi pripomoglo tudi izboljšanje pretoka informacij glede večšin delavcev, po katerih povprašujejo podjetja.

Tekom druge seje je višji ekonomist GFP Luca Marcolin predstavil rezultate prve celovite ankete delodajalcev o pomankanju delovne sile, v katero so bila vključena podjetja iz 34 OECD držav ter Brazilije in Južne Afrike. Raziskava je med drugim pokazala, da se podjetja v vseh državah in sektorjih spopadajo z velikim pomanjkanjem delovne sile, vendar v večji meri tista podjetja, ki uporabljajo umetno inteligenco, zelene in digitalne tehnologije ter manj produktivna podjetja. Profesorica Maria Guadalupe je v ospredje postavila vlogo ne-kognitivnih spretnosti delavcev. Raziskave kažejo, da so tudi v visoko tehnoloških sektorjih pomembne mehke veščine delavcev ter da izboljšanje omenjenih veščin izboljša možnost zaposlitve. Jonathan Barr, direktor Innovation, Science and Economic Development Canada pa je izpostavil da na produktivnost delavcev pomembno vplivajo mehke veščine managerjev in dobre managerske prakse.

Tretja seja je naslavljala izzive povezane z zelenim prehodom. Daniel Mawson, višji ekonomist v Department for Business and Trade, United Kingdom je opozoril, da bo zagotavljanje neto ničelnih emisij zahtevalo znatno prerazporeditev sredstev in dela v gospodarstvu. Predvsem bo zahtevalo povečanje javnih in zasebnih investicij, kar pa bi na dolgi rok lahko pripomoglo k izboljšanju produktivnosti zaradi nižjih operacijskih stroškov zelenih tehnologij. Pri vrednotenju vpliva zelenega prehoda na produktivnost je potrebno upoštevati tudi dejstvo, da ekonomski indikatorji kot je bruto domač proizvod ne zajemajo stroškov povezanih z negativnimi učinki emisij toplogrednih plinov, za katere študije kažejo, da negativno vplivajo na produktivnost dela. Lone Ank z danskega ministrstva za industrijo in gospodarstvo je predstavila zeleno reformo na Danskem, ki zajema uvedbo subvencij ter davkov na emisije CO₂ v industriji ter poljedelstvu in živilnoredi. Direktorica iz oddelka za Naložbe, rast in strukturne reforme v Generalnem direktoratu za ekonomske in finančne zadeve Evropske komisije Géraldine Mahieu pa je izpostavila, da je možno oblikovati produktivnosti prijazno podnebno politiko, na primer z uvedbo subvencij za R&D v sektorju zelenih tehnologij in preko spodbujanja privatnih zelenih investicij.

Na četrti seji so akademiki diskutirali o vlogi umetne inteligence. Profesorica Krisitna McElheran z Univerze v Torontu je izpostavila eksponentno hitrost sprememb (v delovnem okolju), ki jo prinaša umetna inteligenca in prepočasno prilagajanje družbe ter poslovnih procesov. Zgodnji učinki umetne inteligence na delovno uspešnost so negativni zaradi visokih stroškov prilagajanja procesov. Profesor Philippe Aghion je mnenja, da umetna inteligenca ne predstavlja tveganja za porajanje množične brezposelnosti, vendar pa je potrebno oblikovanje novih institucije, ki bodo zagotovile ustrezne reforme na področju konkurenčnosti in izobraževanja delovne sile. Michael Petrocelli, predstavnik italijanske zakladnice pa je izpostavil, da so za uspeh preobrazbe, ki jo poganja umetna inteligenca, ključni ljudje, da morajo javne politike vsebovati jasno vizijo ter da je bistvena izbira optimalne kombinacije politik in njihovega financiranja.

Zadnja seja konference se je nanašala na izzive povezane s socialno vključenostjo. Richard Samans, direktor raziskovalnega oddelka Mednarodne organizacije za delo (ILO), je izpostavil, da bi morali prenoviti koncept opazovanja gospodarske rasti na način, v katerem bo osrednja spremenljivka razvoj življenjskega standarda gospodinjstev (in ne bruto domač proizvod). Med drugim je tudi opozoril, da digitalizacija prinaša veliko povečanje naložb v ljudi. Laura Hospido z ministrstva za finance v Španiji je izpostavila, da bodo imele nove tehnologije precejšen učinek na zaposlovanje ter da je ključna vnaprejšnja priprava. Glede na hitrost razvoja umetne inteligence in negotovost, ki jo prinaša, je izobraževalne ustanove in odločevalce potrebno opremiti s potrebnimi orodji. Ekonomistka iz centralne banke Costa Rica Melissa Vega-Monge pa je med ključne izzive Costa Rica uvrstila povečevanje stopnje delovne aktivnosti žensk in uvedbo evalvacije aktivnih politik trga dela za usmerjanje financiranja razvoja strategij na podlagi dokazov.

Več o tej izjemno zanimivi ter poučni konferenci je na voljo na: [2024 Annual Conference of the OECD Global Forum on Productivity | OECD](#).

Pripravila:

Ana Milanez, Direktorat za ekonomsko in fiskalno politiko, Ministrstvo za finance

6. OECD Globalni forum o gradnji zaupanja in krepitvi demokracije

V Milanu v Italiji je od 21. do 22. oktobra 2024 potekal OECD Globalni Forum o gradnji zaupanja in krepitvi demokracije z naslovom »Preboj novih temeljev za prihodnost demokracije«. Forum nadaljuje delo zasedanja Odbora OECD za javno upravljanje na ministrski ravni in globalnega foruma iz leta 2022 v Luksemburgu na temo gradnje zaupanja in krepitve demokracije. Takrat so ministri sprejeli Deklaracijo o gradnji zaupanja in krepitvi demokracije (Luksemburška deklaracija) z zavezami in naborom konkretnih ukrepov v okviru petih ključnih stebrov: javno upravljanje za boj proti napačnim in zavajajočim informacijam, krepitev zastopanosti, sodelovanja in odprtosti v javnem življenju, sprejemanje globalne odgovornosti vlad in izgradnja odpornosti na tuje neprimerne vplive, zeleno upravljanje in preoblikovanje globalnega upravljanja za digitalno demokracijo.

Tudi tokrat so ministri in drugi visoki državni predstavniki razpravljali o najpomembnejših izzivih današnjega časa, in sicer od gospodarske varnosti in okrevanja do geopolitičnih napetosti ter o podnebnih spremembah in digitalizaciji. Vse države se soočajo z upadanjem zaupanja in naraščajočo polarizacijo, kar onemogoča družbeni dialog ter zavira izvajanje reform.

Slovenija se je leta 2023 pridružila številnim državam, ki sodelujejo v raziskavi OECD na temo zaupanja v javne institucije, kar je bila tudi glavna nit vseh razprav foruma. Rezultati so pokazali, da je na splošno zaupanje nizko in pada. V Sloveniji je zaupanje državljanov v javne institucije celo nižje od povprečja OECD.

Sodelovanje v raziskavi je pomemben korak v smeri prizadevanj za povrnitev izgubljenega zaupanja v javne institucije, saj je zaupanje državljanov v javne institucije ena od ključnih političnih prioritet naše države. Glavni namen je opredelitev in boljše razumevanje tistih dejavnikov, ki spodbujajo zaupanje državljanov v javne institucije in vpliv odnosa med stopnjo zaupanja in gospodarsko uspešnostjo ter blaginjo. Merjenje zaupanja je bistvenega pomena, saj je le-to temelj demokratičnega javnega upravljanja.

Kjer anketiranci bolje ocenjujejo vladno komuniciranje reform, je tudi zaupanje v vlade višje. Izsledki raziskave v Sloveniji pa kažejo, da manjši delež prebivalcev meni, da so učinki vladnih reform jasno predstavljeni. Poleg tega imajo naši državljani višje zaupanje v zmožnost vlade za odzivanje v kriznih situacijah kot pa v uspešnost vladnih politik za odzivanje na globalne, kompleksne in medgeneracijske izzive.

Da so ljudje ustvarili državo, da jim služi, je osrednja ideja v razmišljanju mnogih klasičnih političnih teoretikov. Država najbolje deluje, kadar je odgovorna, pregledna in usmerjena k ljudem. Zato je zaupanje državljanov temeljnega pomena.

Vendar pa moramo za vzpostavitev zaupanja jasno razumeti ključne dejavnike. Zato smo poleg splošnega pregleda na podlagi razvite metodologije skupaj z OECD posebej za Slovenijo analizirali tudi področje komuniciranja o reformah in ukrepe za uspešnost na tem področju. Med ključnimi ugotovitvami velja posebej izpostaviti, da obstaja močna povezava med zaupanjem v vlado in odprtostjo procesa odločanja. Zaupanje v vlade je tudi višje v državah, v katerih ljudje ocenjujejo, da so politike in predpisi oblikovani na podlagi dejstev in dokazov. Ključni dejavniki zaupanja v javno upravo v Sloveniji so torej, da vlada sprejema odločitve na podlagi dokazov, da usklajuje interese različnih generacij in da jasno predstavlja in sporoča učinke reform ali politik. Razviti je treba odprt dialog z državljanji in nedržavnimi akterji, kot so mediji, civilna družba in zasebni sektor ter z njimi vzpostaviti pregledno dvosmerno komunikacijo.

Po drugi strani sta za reševanje največjih kompleksnih izzivov našega časa ključna globalni dialog in globalno ukrepanje. Pereča vprašanja, kot so podnebne spremembe, varnostna vprašanja, migracijski tokovi itd. zahtevajo globalno sodelovanje, ki presega OECD ali katero koli drugo skupino držav. Potreben je globalni dogovor in sklop ukrepov in politik za načrtno zmanjševanje ranljivosti oziroma dvig odpornosti, učinkovito odzivanje pa bo prispevalo k večji varnosti in blaginji ljudi.

Povsod se soočamo z naraščajočo polarizacijo družbe, dezinformacijami in celo vmešavanjem iz tujine na javno mnenje neke države z lažnimi informacijami. Tema je bila še posebej aktualna zaradi iztekajočega supervolilnega leta 2024, ko so v mnogih državah potekale volitve na različnih političnih ravneh.

V ospredje razprav foruma so bile tako postavljene tudi dezinformacije in posledice oziroma tveganja, ki jih te prinašajo. Vseobsegajoča digitalizacija in širok spletni dostop sta bistveno spremenila njihov domet in vpliv na mišljenje ljudi. Danes je vsakomur z internetno povezavo omogočeno, da ustvarja in razširja lastne vsebine, kar prinaša etične pomisleke in potrebo po skupnih standardih. Poudarjeni politični in ekonomski interesi pogosto dajejo prednost vrednosti informacij kot sredstvo za zasledovanje parcialnih interesov in ne kot javno dobro.

Po drugi strani pa udeleženci foruma poudarjajo, da je pomembno iskanje ustreznega kompromisa med dvema pomembnima vrednotama, med varnostjo in svobodo govora. Cilj je zagotoviti zaščito posameznikov in družbe pred škodljivimi posledicami nasilja, sovražnega govora, širjenja lažnih informacij. Države v ta namen pogosto sprejemajo zakone in ukrepe za preprečevanje teh zlorab svobode govora. Po drugi strani pa gre za temeljno človekovo pravico, ki omogoča izražanje mnenj, idej in prepričanj, brez strahu pred cenzuro in sankcijami. Svoboda govora je ena temeljnih človekovih pravic in je ključna za demokracijo, saj omogoča kritiko oblasti, svobodno razpravo in izmenjavo mnenj. Zato so bili sogovorniki enotni, da morajo biti omejitve jasne in utemeljene. Pri nadzoru omejitev in preprečevanju zlorab mora pomembno vlogo igrati sodstvo. Vloga države je tudi, da spodbuja kritično mišljenje ter oblikuje etične smernice, zagotavlja tehnološke rešitve ter varstvo pravic in osebnih podatkov. Država mora zagotavljati okvir za neoviran dostop do informacij in njihov prosti pretok ob zagotavljanju integritete, verodostojnosti in celovitosti. Rešitve niso univerzalne, ampak so določene s kulturnim, političnim in pravnim okvirjem. Nujna je vpeljava procesa za preverjanje dejstev (*fact-checking*), s katerim preverimo točnost informacij oziroma trditev.

Med drugim je ključna tudi vloga medijev, saj ti omogočajo dostop do informacij, preverjanje delovanja oblasti in spodbujanje javne razprave. Raziskava kaže, da je zaupanje v medije v Sloveniji zelo nizko, podobna je situacija v številnih primerljivih državah. Ob tako nizkem zaupanju v medije predstavlja povrnitev zaupanja v javne institucije še večji izziv. Če namreč ljudje ne zaupajo medijem, ki

posredujejo informacije o delovanju javnih institucij, to vodi do širšega skepticizma in zmanjšane legitimnosti celotnega sistema.

Svoj pogled so predstavili predstavniki vladnega, nevladnega in poslovnega sektorja (spletne platforme), vsi pa so se strinjali, da čeprav je monetizacija informacij sicer temelj sodobne digitalne ekonomije, zahteva skrbno ravnovesje med poslovnimi cilji, etiko in zaščito pravic uporabnikov.

Pripravila:

Polona Kopal, vodja Službe za mednarodne odnose, Ministrstvo za javno upravo

7. OECD poročila o vplivu umetne inteligence na delovne trge, s poudarkom na zdravstveni sektor

OECD je v preteklem trimesečju objavil podrobne analize o vplivanju umetne inteligence (UI) na delavce v različnih sektorjih, še posebej je analiziral vpliv UI na opravljanje dela zdravstvenih delavcev.

V poročilu z naslovom **"Na katere delavce bo umetna inteligenca najbolj vplivala? Podrobnejši pregled vpliva umetne inteligence na ženske, nizkokvalificirane delavce in druge skupine"** OECD preučijo, kako se različne družbene-demografske skupine srečujejo na delovnem mestu. Terciarno izobraženi delavci v poklicih "belih ovratnikov" bodo tudi za nevsakdanje kognitivne naloge izkoristili prednosti avtomatizacije UI. Soočali se bodo s prilagoditvami delovnih procesov, vseeno pa se splošna raven zaposlenosti v teh poklicih ne bo zmanjšala glede na analize empirične raziskave OECD. Za delavce brez terciarne izobrazbe, starejše delavce in ženske je ključno tveganje poslabšanje dostopa do zaposlitvenih možnosti in do orodij UI, ki povečujejo produktivnost na delovnem mestu.

Dostop do publikacije je na voljo: https://www.oecd.org/en/publications/who-will-be-the-workers-most-affected-by-ai_14dc6f89-en.html?utm_campaign=ELS%20Newsletter%20November%202024&utm_content=worker-most-ai&utm_term=els&utm_medium=email&utm_source=Adestra

Poseben vpogled v prihodnost dela zdravstvenih delavcev OECD nudi z objavo poročila **"Umetna inteligenca in zdravstveni delavci; Pogledi zdravniških združenj na umetno inteligenco v zdravstvu"**. Zahvaljujoč napredku v medicini in zdravstvenega varstva, se podaljšuje pričakovana življenjska doba ljudi, nasprotno izzivi, kot so povečano povpraševanje, preobremenjenost zdravstvenih delavcev in naraščajoči stroški, ter globalni dejavniki, kot so staranje prebivalstva, vse večje breme nenalezljivih in kroničnih bolezni, izgorelost zdravstvenega kadra, spreminjajoča se pričakovanja bolnikov, pa vse bolj

pritiskajo na kvalitetno zdravstveno nego in varstvo. UI lahko glede teh izzivov nudi mnoge prilagoditve zdravstvenega varstva, vendar hkrati predstavlja različna tveganja za izvajalce zdravstvenih storitev. V izogib morebitnih motenj in težav pri uporabi UI, OECD poziva k odzivom na spreminjajoče se vloge zdravstvenih delavcev in prilagoditvi znanj in spretnosti ter učinkovitih reform avtomatizacije postopkov. Pri vsem tem je potrebno zagotoviti ravnovesje med inovacijami in zaščitnimi ukrepi za zdravstvene delavce in paciente.

Dostop do publikacije je na voljo: https://www.oecd.org/en/publications/artificial-intelligence-and-the-health-workforce_9a31d8af-en.html?utm_campaign=ELS%20Newsletter%20November%202024&utm_content=ai-health-workforce-pub-page&utm_term=els&utm_medium=email&utm_source=Adestra

Za celovit pregled je OECD skupaj z EK istočasno z zgoraj omenjenim poročilom objavil poročilo **"Zdravje na prvi pogled: Evropa 2024 Zdravstveno stanje v ciklu EU"**. Analizira dva glavna izziva, s katerima se srečujejo EU države: pomanjkanje delovne sile v zdravstvu v Evropi in zdravje starajočega se prebivalstva. Podrobneje analizira dejavnike in predlaga strategije za privabljanje, usposabljanje in ohranjanje delovne sile, na področju starajočega se prebivalstva in podaljšanja pričakovane življenjske dobe pa so predlagane naloge za spodbujanje zdrave dolgoživosti, s čimer bi se zmanjšala bremena in zahteve za zdravstvene sisteme in sisteme dolgotrajne oskrbe. Vključene so tudi podrobnejše analize in primerjalni pregledi najnovjših podatkov o zdravstvenem stanju, dejavnikih tveganja in uspešnosti zdravstvenih sistemov obravnavanih držav.

Dostop do publikacije je na voljo: https://www.oecd.org/en/publications/health-at-a-glance-europe-2024_b3704e14-en.html?utm_campaign=ELS%20Newsletter%20November%202024&utm_content=hag-europe-publication&utm_term=els&utm_medium=email&utm_source=Adestra

Vir: OECD

Pripravila:

Ana Strnad Tomasi, svetovalka

8. OECD Gospodarski obeti, december 2024

V sredo, 4.12.2024 sta v avditoriju OECD generalni sekretar OECD Mathias Cormann in glavni ekonomist Alvaro Pereira predstavila OECD Ekonomsko napoved z naslovom **"Odpornost v negotovih časih"**.

Prvi del vsebuje splošno oceno makroekonomskega stanja, drugi del je namenjen problemu pomanjkanja delovne sile, tretji del pa je posvečen razvoju v posameznih gospodarstvih OECD in izbranih nečlanicah

Gospodarski obeti poudarjajo odpornost svetovnega gospodarstva na izzive, kot sta pandemija in energetska kriza. Ključne točke vključujejo:

1. **Gospodarska odpornost:** rast svetovnega BDP je predvidena pri 3,3 % za obdobje 2025–2026, inflacija pa se giblje proti ciljem centralne banke. Vendar pa razlike med regijami ostajajo in negativna tveganja, kot so trgovinske napetosti, geopolitični konflikti in fiskalni izzivi, ostajajo pomembna.
 2. **Pomanjkanje delovne sile:** številni sektorji, zlasti zdravstvo, IT in tehnološko intenzivne industrije, se soočajo s hudim pomanjkanjem delovne sile, ki ga še povečujeta staranje prebivalstva in neustrezna usposobljenost delovne sile.
 3. **Inflacija in trgovina:** inflacija še naprej upada, čeprav inflacija storitev ostaja vztrajna. Svetovna trgovina okreva, vendar je ogrožena zaradi naraščajočega protekcionizma in geopolitičnih tveganj.
 4. **Javni dolg in fiskalna politika:** povišan javni dolg in vse večji fiskalni pritiski zahtevajo verodostojne fiskalne strategije. Vlade morajo uravnotežiti fiskalno konsolidacijo z ohranjanjem rasti.
 5. **Priporočila:** za reševanje izzivov delovne sile so poudarjene strukturne reforme, ciljno usmerjeni programi izpopolnjevanja in ponovnega usposabljanja ter izboljšana mobilnost delovne sile. Poleg tega lahko dobro zasnovane politike priseljevanja ter naložbe v varstvo otrok in zdravo staranje podpirajo udeležbo na trgu dela.
 6. **Energetski trgi in konflikti:** Geopolitične napetosti bi lahko motile energetske trge, vplivale na cene in gospodarsko stabilnost.
- Obeti poudarjajo potrebo po usklajeni denarni, fiskalni in strukturni politiki za obvladovanje negotovosti in doseganje trajnostne rasti.

Napoved za Slovenijo (op. OECD povzetek)

Rast BDP naj bi se okrepila na 2,6 % v letih 2025 in 2026. Zasebno potrošnjo bosta podpirala zaostreni trg dela in vzdržna realna rast plač, saj se inflacijski pritiski počasi zmanjšujejo. Rast investicij se bo postopoma krepila zaradi izboljšanega zunanjega povpraševanja, obnove po uničujočih poplavah leta 2023 in pritoka sredstev EU.

Fiskalna politika bo leta 2025 nevtralna, kar bo odražalo nadaljnjo porabo za obnovo in dvig javnih plač, preden se bo leta 2026 zaostila. Strukturni ukrepi vključujejo postopno povečanje porabe za dolgotrajno oskrbo, povezane s staranjem, ki bo leta 2026 dosegla 1 % BDP, financirana z zvišanjem prispevne stopnje za socialno varnost.

Potrebne so nadaljnje reforme za ohranitev fiskalne vzdržnosti in povečanje potencialne rasti, vključno z ukrepi za izboljšanje udeležbe starejših delavcev na delovnem mestu in reševanje pomanjkanja delovne sile.

Povezava na dokument: <https://www.oecd.org/en/topics/sub-issues/economic-outlook.html>

Pripravila:

mag. Petra Draušbaher Krušič, pooblaščenka ministrice

9. Serija intervjujev s Slovenci, zaposlenimi pri OECD

V **Seriji intervjujev** s Slovenci, zaposlenimi pri OECD, tokrat predstavljamo **dr. Dejana Makovška**, strokovnjaka za infrastrukturno politiko in vodjo strategij javnega naročanja za velike projekte v Oddelku za infrastrukturo in javna naročila pri OECD.

Izražena mnenja so osebna mnenja intervjuvancev in ne organizacije, pri kateri so zaposleni.

Kakšno je vaše poklicno in strokovno ozadje ter kako ste se zaposlili v OECD?

Leta 2014 sem se pridružil ITF pri OECD kot izkušen strokovnjak z doktoratom in desetimi leti izkušenj v zasebnem sektorju. Leta 2021 sem se pridružil novemu Oddelku OECD za infrastrukturo in javna naročila.

Vir: Dejan Makovšek

Ali nam lahko predstavite OECD in njegovo dejavnost z vašega področja?

Moje delo se nanaša na odločanje na podlagi dokazov v okviru infrastrukturnega življenjskega cikla s poudarkom na strategijah javnega naročanja velikih infrastrukturnih projektov. Razpon dela sega od svetovanja pri infrastrukturni politiki na nacionalni ravni v posameznih državah do svetovanja pri konkretnih infrastrukturnih projektih, poleg inženirjev in drugih strokovnjakov, ki delajo sami ali vodijo manjše skupine. Kot nekaj izbranih vrhuncev naj omenim, da so mi bili v zadnjih 10 letih zaupani:

- Priprava in vodenje največjega projekta OECD o zasebnih naložbah v infrastrukturo (in strategijah javnega naročanja), v katerem je sodelovalo več kot 30 akademikov in praktikov iz najnaprednejših držav OECD in ki je in bo podlaga za naše delo v prihodnjih letih.
- Priprava in vodenje pregleda upravljanja infrastrukture v Ukrajini, ki je za OECD zelo odmeven primer. Ta projekt naj bi privedel do reform v njihovem pristopu k obnovi države, s čimer bi se okrepilo zaupanje mednarodne skupnosti donatorjev, čigar nadaljnja podpora bo bistvenega pomena.
- Soavtorstvo OECD-jeve metodologije STEPS - prvega pristopa na svetu, ki temelji na dokazih in je namenjen oblikovanju strategij javnih naročil za infrastrukturo in druge izdelke po naročilu.
- Sodelovanje z inženirji in strokovnjaki za obvladovanje tveganj, da bi nemške organe naučili, kako razviti strategijo javnih naročil za zelo zapleten infrastrukturni projekt v vrednosti 1 milijarde EUR.
- Inicijativa za vzpostavitev novih strokovnih mrež, ki bodo strokovno podpirale in sofinancirale naše raziskave. Aprila 2024 je začela delovati »Network of Professionals in Infrastructure Delivery«, v katero sem uspel pritegniti številne upravljavce infrastrukture iz različnih držav članic.

Moje delo je povezano z zmerno količino potovanj in pri OECD sem potoval na številne konce sveta, od Urugvaja, ZDA, številnih evropskih držav do Avstralije in Nove Zelandije. Vključuje sodelovanje z vsemi ravnmi strokovnjakov, od akademikov do strokovnjakov, praktikov, do vodij velikih podjetij. Kolikor mi je znano, sem zdaj prvi Slovenec, ki mu je bilo zaupano vodenje revizije Priporočila OECD (o javnem upravljanju javno-zasebnih partnerstev v infrastrukturi), ki je lahko podlaga za nacionalne politike v številnih državah članicah OECD in širše.

Ali imate kakšne projekte in pobude, ki so pomembni za Slovenijo?

S Slovenijo na področju infrastrukture do sedaj v novem oddelku še nismo sodelovali, ker Slovenija ni zaprosila za pomoč. Kot pomembno pobudo pa bi izpostavil novo omrežje – Network of Professionals in Infrastructure Delivery (IPP-P).

Že dlje časa se trudimo povezati odločanje na ravni nacionalne politike s praktičnimi uvidi z operativne ravni – kako priporočila konkretno izvesti in kakšne izzive imajo tisti, ki politike konkretno izvajajo. Tukaj ne govorim o ministrstvih, ampak na področju infrastrukture recimo o državnih podjetjih ali agencijah, ki načrtujejo in izvajajo infrastrukturne projekte ali z infrastrukturo upravljajo. Pred kratkim smo ustanovili novo omrežje, ki ga do sedaj podpira že osem organizacij (npr.: Trafikverket, Nye veier, Infrastructure Canada, Vayla, ...). Konkretno se bomo v tem omrežju ukvarjali z učinkovitostjo/uspešnostjo v izvajanju večjih infrastrukturnih projektov. Prvo večjo nalogo, ki smo jo določili skupaj s tem omrežjem je, kako pospešiti proces okoljskih dovoljenj in omejiti rast stroškov v fazi pridobivanja dovoljenj za infrastrukturne projekte. Februarja 2025 prirejamo ogromno mednarodno strokovno konferenco na to temo, v pripravi je podporna raziskava, in izid teh naporov bo prvovrstno OECD poročilo, ki bo podalo tako dolgoročna kot kratkoročna/praktična priporočila, kaj lahko države pa tudi upravljavci infrastrukture na tem področju storijo. Sodelujemo z akademiki, pravniki, praktiki. Ta projekt so omogočile organizacije, ki IPP-P podpirajo tudi finančno, in sicer vsaka plačuje EUR20k na leto.

V tej skupini bi si želeli videti tudi kakšnega podpornika iz Slovenije. To bi lahko bilo katerokoli od državnih infrastrukturnih podjetij s področja energije, prometa, itd.

Poleg zgoraj navedenega je seveda ogromno stvari, kako bi lahko Sloveniji pomagali, od infrastrukturne politike do svetovanja pri izvedbi konkretnih (večjih) projektov. Je pa pri tem potrebno upoštevati, da so poročila, ki jih za konkreten projekt izdelala OECD seveda javna, zato da imajo lahko od spoznanj koristi vse članice OECD.

Pripravila:

Ana Strnad, svetovalka

10. OECD novice in dogodki

V prihodnjih tednih in mesecih so načrtovani naslednji dogodki in objave:

- Forum: 2024 International Conference on AI in Work, Innovation, Productivity and Skills, 12.-13. decembra 2024, virtualno;
- Publikacija: OECD Development Co-operation Peer Reviews: Finland 2024, 13. decembra 2024;
- Spletni seminar: How can generative AI boost productivity in all places? The role of local policies, 18. decembra 2024;
- Okrogla miza: Policymaker Roundtable on Responsible Supply Chains in the Garment and Footwear Sector, 10. februarja 2025 v Parizu;
- Forum: 2025 OECD Forum on Due Diligence in the Garment and Footwear Sector, 11.-12. februarja 2025 v Parizu;
- Ministrsko zasedanje: OECD Social Policy Ministerial and High-Level Policy Forum, 13.-14. februarja 2025 v Parizu;
- Dogodek: OECD Competition Open Day 2025, 26. februarja 2024 v Parizu;
- Forum: 2025 OECD Global Anti-Corruption & Integrity Forum, 26. - 27. marca 2025 v Parizu.

Uredila:

Petra Bodlovič, asistentka veleposlanika

11. OECD iLibrary

[OECD iLibrary](#) oz. OECD spletna knjižnica je v svetu priznana kot eden največjih in najbolj uglednih virov mednarodno primerljivih statističnih, okoljskih ter socialno-ekonomskih poročil in podatkov. Z več kot 2 500 naročniškimi ustanovami po vsem svetu daje publikacije OECD na dosegu roke več kot 7 milijonom uporabnikov v več kot 100 državah in je dostopna:

- **Univerzam, raziskovalnim organizacijam in posameznim raziskovalcem:** akademikom in študentom vseh stopenj pomaga dostopati do najnovejših raziskav in podatkov, ki podpirajo njihovo delo in so na tekočem z najnovejšim razvojem na svojem področju;
- **Knjižnicam;**
- **Podjetjem, pravnim in finančnim storitvam ter drugim v zasebnem sektorju:** podatki in poročila zagotavljajo izčrpen pregled standardov, trgov, držav in regij, ki lahko pomagajo pri rasti podjetij;
- **Vladam, javni upravi, nevladnim organizacijam in možganskim trustom (think tanks):** iz izkušenj drugih držav razumeti, zakaj nekatere politike delujejo drugače.

Vsako leto je preko OECD iLibrary objavljenih okoli 500 novih naslovov. Knjižnica vsebuje na tisoče e-knjig, poglavij, tabel in grafov, prispevkov, člankov, povzetkov, kazalnikov, podatkovnih baz in zdaj tudi [podcastov](#) – dostopni po temi, državi ali vrsti vsebine.

OECD zbira podatke od državnih statističnih uradov, mednarodnih organizacij ter drugih uradnih virov in analiz. Na podlagi preverjenih metodologij omogoča zanesljivo primerjavo med državami. Z ugotavljanjem najboljših praks in pomočjo državam pri učenju ena od druge OECD prispeva k izboljšanju oblikovanja politik po vsem svetu.

Kot odgovor na krizo COVID-19 je OECD ustvaril namensko vozlišče (t.i. OECD COVID-19 hub), ki zagotavlja podatke, analize in priporočila, ki obravnavajo vpliv pandemije. To vozlišče je korenito spremenilo način objavljanja in h knjižnici pritegnilo še več občinstva ter eksponentno povečalo širjenje informacij.

Interaktivno in uporabniku prijazno

Knjižnica OECD uporabniku ponuja enostavne funkcije, ki omogočajo:

- enostavno deljenje povezav in navedba virov;
- orodje za citiranje za lažje ustvarjanje bibliografij;
- odziven dizajn za vse vrste naprav;
- vsebino na voljo v številnih različnih formatih;
- napredne funkcije iskanja;
- množične prenose podatkov v formatu CSV in Excel;
- Hiter prenos grafikonov in podatkov s StatLinks.

OECD iLibrary omogoča tudi shranjevanje vaših iskanj v zgodovini, deljenje iskanj z vašimi kolegi, personalizirano naročanje na nove vsebine, shranjevanje in deljenje povezav do najljubših vsebin ter tudi trening za naročnike, ki je na voljo na zahtevo in ki ga vodi podporna ekipa spletne knjižnice.

V nadaljevanju predstavljamo knjižnico po tematskih sklopih ter publikacijah:

- **Kmetijstvo in prehrana:**

Ključne publikacije:

- [Measuring Policy Progress on Climate Change Mitigation in the Agriculture, Forestry and Other Land Use \(AFOLU\) Sectors](#)
- [OECD-FAO Agricultural Outlook 2024-2033](#)
- [National greenhouse gas emission inventories, filling the gaps in official data](#)
- [Innovation for Sustainable Productivity Growth](#)
- [Agricultural Policy Monitoring and Evaluation 2023 \(statistični podatki\)](#)

- **Razvoj:**

Ključne publikacije:

- [Revenue Statistics in Africa 2024](#)
- [Development Finance for Gender Equality 2024](#)
- [Shaping expanding cities for accessible transport - Proximity and road networks](#)
- [Accessibility for all to unlock sustainable mobility - a gendered approach](#)
- [Revenue Statistics in Africa 2023 \(statistični podatki\)](#)

- **Ekonomija:**

Ključne publikacije:

- [OECD Economic Surveys: Greece 2024](#)
- [OECD Economic Outlook, Volume 2024 Issue 2](#)
- [From decline to revival](#)
- [Recent credit dynamics across advanced economies](#)
- [Worn out: COVID-19, Women and the Great Exhaustion \(multimedija\)](#)
- [Main Economic Indicators, Volume 2023 Issue 12 \(statistični podatki\)](#)

- **Izobraževanje:**

Ključne publikacije:

- [Understanding Skill Gaps in Firms](#)
- [Do Adults Have the Skills They Need to Thrive in a Changing World?](#)
- [Promoting youth volunteering and civic service engagement](#)
- [Digital technologies in career guidance for youth](#)
- [What is PISA's role in global education? A conversation \(multimedija\)](#)
- [Education at a Glance 2023 \(statistični podatki\)](#)

- **Zaposlovanje:**

Ključne publikacije:

- [Understanding Skill Gaps in Firms](#)
- [Do Adults Have the Skills They Need to Thrive in a Changing World?](#)
- [Promoting youth volunteering and civic service engagement](#)
- [Miracle or Myth? Assessing the macroeconomic productivity gains from Artificial Intelligence](#)
- [Helena Morrissey on why boardrooms need more women \(multimedija\)](#)
- [OECD Labour Force Statistics 2022 \(statistični podatki\)](#)

- **Energija:**

Ključne publikacije:

- [OECD Environmental Performance Reviews: Slovak Republic 2024](#)
- [OECD Environmental Performance Reviews: Chile 2024](#)
- [National greenhouse gas emission inventories, filling the gaps in official data](#)
- [Considerations for informing, implementing, and investing in the next nationally determined contributions \(NDCs\)](#)
- [World Energy Outlook 2023 \(statistični podatki\)](#)

- **Okolje:**

Ključne publikacije:

- [OECD Guidance on Establishing a National Chemicals Register](#)
- [Emission Scenario Document on Chemicals Used in Fabric Finishing or Fabric Coating](#)
- [Circular economy policies for steel decarbonisation](#)
- [Unlocking potential in the global scrap steel market](#)
- [Sustainable public procurement in the midst of the climate crisis \(multimedija\)](#)
- [OECD Regions and Cities at a Glance 2022 \(statistični podatki\)](#)

- **Finance in investicije:**

Ključne publikacije:

- [Revenue Statistics in Africa 2024](#)
- [Annual survey on financial incentives for retirement savings](#)
- [Responsible business due diligence and government procurement](#)
- [Responsible business conduct for climate action](#)
- [Transition finance: What is it and why is it needed? \(multimedija\)](#)
- [Corporate Tax Statistics 2023 \(statistični podatki\)](#)

- **Upravljanje:**

Ključne publikacije:

- [OECD Regions and Cities at a Glance 2024](#)
- [OECD Capital Market Review of Spain 2024](#)
- [Designing Effective Governance to Enable Mission Success](#)
- [Regulatory governance of large-scale food fortification](#)
- [Sustainable public procurement in the midst of the climate crisis \(multimedija\)](#)
- [OECD Regions and Cities at a Glance 2020 \(statistični podatki\)](#)

- **Industrija in storitve:**

Ključne publikacije:

- [Promoting the Growth of the Semiconductor Ecosystem in the Philippines](#)
- [Mission-Oriented Innovation Policies for Net Zero](#)
- [Circular economy policies for steel decarbonisation](#)
- [Unlocking potential in the global scrap steel market](#)
- [Young entrepreneurs: Money, mindset and motivation \(multimedija\)](#)
- [Tourism employment \(statistični podatki\)](#)

- **Jedrska energija:**

Ključne publikacije:

- [Benchmark Study on Pellet-Cladding Mechanical Interaction in Light Water Reactor Fuel \(Volume 2\)](#)
 - [Benchmark Study on Pellet-Cladding Mechanical Interaction in Light Water Reactor Fuel \(Volume I\)](#)
 - [From recovery to resilience: Designing a sustainable future for Fukushima](#)
 - [Applicability of Nuclear Fuel Safety Criteria to Accident-Tolerant Fuel Designs](#)
 - [Nuclear Energy Data 2021 \(statistični podatki\)](#)
- **Znanost in tehnologija:**

Ključne publikacije:

 - [Promoting the Growth of the Semiconductor Ecosystem in the Philippines](#)
 - [OECD Digital Economy Outlook 2024 \(Volume 2\)](#)
 - [Circular economy policies for steel decarbonisation](#)
 - [Unlocking potential in the global scrap steel market](#)
 - [What role will artificial intelligence \(AI\) play in the classroom? \(muldimedija\)](#)
 - [Main Science and Technology Indicators, Volume 2022 Issue 2 \(statistični podatki\)](#)
- **Socialne zadeve, migracije in zdravje:**

Ključne publikacije:

 - [Promoting Better Career Mobility for Longer Working Lives in the United Kingdom](#)
 - [Pensions at a Glance Asia/Pacific 2024](#)
 - [Promoting youth volunteering and civic service engagement](#)
 - [The humanitarian-development-peace nexus and forced displacement](#)
 - [Can the social economy help refugees access jobs? \(muldimedija\)](#)
 - [Pensions at a Glance 2023 \(statistični podatki\)](#)
- **Obdavčitev:**

Ključne publikacije:

 - [Revenue Statistics in Africa 2024](#)
 - [Peer Review of the Automatic Exchange of Financial Account Information 2024 Update](#)
 - [Towards more accurate, timely, and granular product-level carbon intensity metrics: challenges and potential solutions](#)
 - [Stocktaking and greenhouse gas mapping of transport policy instruments](#)
 - [Gordon Brown shares how far we have come on the fight against tax evasion \(muldimedija\)](#)
 - [Corporate Tax Statistics 2023 \(statistični podatki\)](#)
- **Trgovina:**

Ključne publikacije:

- [Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes: Guyana 2024 \(Second Round, Phase 1\)](#)
- [OECD Inventory of Support Measures for Fossil Fuels 2024](#)
- [Circular economy policies for steel decarbonisation](#)
- [Unlocking potential in the global scrap steel market](#)
- [How to make supply chains more resilient with the OECD's Marion Jansen \(multimedija\)](#)
- [International Trade by Commodity Statistics, Volume 2023 Issue 4 \(statistični podatki\)](#)

- **Promet:**

Ključne publikacije:

- [Mission-Oriented Innovation Policies for Net Zero](#)
- [OECD Tourism Trends and Policies 2024](#)
- [Shaping expanding cities for accessible transport - Proximity and road networks](#)
- [Accessibility for all to unlock sustainable mobility - a gendered approach](#)
- [Road Safety Annual Report 2022 \(statistični podatki\)](#)

- **Mestni, podeželski in regionalni razvoj:**

Ključne publikacije:

- [OECD Regions and Cities at a Glance 2024](#)
- [Job Creation and Local Economic Development 2024](#)
- [Unleashing the potential of volunteering for local development](#)
- [Promoting youth volunteering and civic service engagement](#)
- ["Open for business?" How to create opportunities in entrepreneurship for everyone \(multimedija\)](#)
- [OECD Regions and Cities at a Glance 2022 \(statistični podatki\)](#)

Prijava v OECD spletno knjižnico omogoča neomejen dostop do ustreznih vsebin. Ne glede na to, ali delujete v akademski sferi, državni instituciji ali v podjetju, boste vi in vaši uporabniki imeli koristi od obsežnih podatkov in poglobljene analize OECD. S skoraj 500 tisoč uporabniki mesečno je OECD iLibrary ključen vir za strokovnjake in študente po vsem svetu.

Uredila:

Petra Bodlovič, asistentka veleposlanika

Uporabne povezave

Stalno predstavništvo Republike Slovenije pri OECD

- Uradna spletna stran: <https://www.gov.si/predstavnistva/stalno-predstavnistvo-pri-oecd-pariz/>
- Facebook: <http://www.facebook.com/SLOtoOECD/>
- Twitter: <https://twitter.com/SLOtoOECD>

OECD

- OECD: <http://www.oecd.org/>
- OECD - Careers: <http://www.oecd.org/careers/>
- OECD - YouTube: <http://www.youtube.com/oecd>
- OECD - Facebook: <https://www.facebook.com/theOECD>
- OECD - Twitter: <https://twitter.com/oecd>
- OECD - Flickr: <https://www.flickr.com/photos/oecd>

Agencije

- Mednarodna agencija za energijo (International Energy Agency - IEA): <https://www.iea.org/>
- Agencija za jedrsko energijo (Nuclear Energy Agency - NEA): <http://www.oecd-nea.org/>
- Razvojni center OECD (DEV): <http://www.oecd.org/dev/>
- Mednarodni transportni forum (International Transport Forum - ITF): <http://www.itf-oecd.org/>

©MySociety

Kontakt

Stalno predstavništvo pri OECD Pariz

28, rue Bois-le-Vent

75016 Pariz

Francija

Tel: +33 1 44 96 50 69

E-pošta: slomission.paris@gov.si

Če tovrstnih informacij ne želite prejemati, vas prosimo, da pošljite povratno e-pošto na zgoraj navedeni naslov, da vas odstranimo s seznama naslovnikov. Obveščamo vas, da identifikacijskih podatkov ne zbiramo in ne obdelujemo za namen njihovega prenosa ali prodaje zunanjim subjektom za namene trženja in ne pošiljamo sporočil v imenu tretjih oseb.